

Kmečka trgovina

Takse

Kar se tiče takse zakonodaje, je bilo zadnja leta toliko sprememb, da se v njih skoraj nihče več ne spozna. Na videz izgledajo te spremembe malo pomembne, a v resnici močno prizadevajo vse panoge našega gospodarstva. Tudi tovrstne kazni so zelo občutne in zadevajo vse naše gospodarstvo. Nujno potrebno je, da se sistem takse poenostavi. Takšni predpisi naj bodo taki, da se bo lahko nanje razumel tudi preprost človek. Danes so pa takšni predpisi tako zamotani, da se v njih niti strokovnjak več ne spozna, radi česar oblastne takse predpisujejo različno tolmačijo. Dostikrat se zgodi, da se mora pri sodišču in drugih oblastnih plačati taksa, ki bi je v resnici ne bilo treba plačati. Vsemu temu je vzrok zamotanost davčnih predpisov. Tako se še v Sloveniji pobirajo takse po zakonu iz leta 1850 in vsakoletni predpisi takse, ki so v zvezi z novim finančnim zakonom. Potrebno je, da se tudi v tem oziru napravi red, da ne bodo ljudje, posebno iz revnejših slojev, po nepotrebnem trpeli radi zamotanih takse predpisov.

Češkoslovaška in naše gospodarstvo

Radi vključitve češkoslovaške v nemški gospodarski sistem, ho trpela tudi Slovenija, kajti vedno smo bili gospodarsko vezani na češko gospodarstvo. Pred vojno smo se Čehi in Slovenci na gospodarskem polju borili skupno. Pobuda za industrijsko delovanje je prihajala k nam vedno iz Češke. Čehi so nam bili vzor tudi na polju naprednega kmetijstva. Mnogo je absolventov kmetijskih šol, posebno zadnja leta, ki so si svoje znanje izpopolnjevali na Češkem. Zelo radi so zahajali Čehi k nam na izlete ter so v velikem številu posekali naša letovišča, puščajoč tako v denar. Tako vidimo, da je samostojna Češko-Slovaška igrala v našem gospodarstvu veliko vlogo, ki je sedaj prestala, ali se bo pa občutila v zelo zmanjšani meri.

Trgovina z lesom

Trgovini z lesom se obetajo po uvedbi italijanskega monopola lesa drugi časi. Italija bo enotno pritiskala na mnogostevilne naše izvoznike lesa. Naša lesna trgovina bo utrpela tako škodo. Ne kaže drugega, kot da postavimo protiutež v obliki organizacije lesnega izvoza. Če ne bomo enotno nastopili na italijanskem lesnem trgu, bo Slovenija utrpela veliko škodo, kajti pri nas je lesno gospodarstvo velikega pomena za naše narodno gospodarstvo.

Druga neprijetnost v trgovini z lesom nas čaka od strani Madžarske. Ta je zasedbo Karpatske Ukrajine dobila veliko lesa in ji radi tega ne bo treba več uvažati lesa v toliki množini. Tako bomo tudi na madžarskem trgu prodajali čimdalje manj lesa.

Cena goveje živine

Volj: Laško 5 din, Kranj 5.50 din, Crnomelj 6 din kg žive vage. Cene so najvišje za prvovrstne vole. Poldebeli in plemenski volj so pa bili v Laškem 4-4.50, v Kranju 4.75-5 din, v Crnomlju 4.50-5 din kg.

Krave: Prvovrstne krave, to je zelo debele in dobre mlekarice, so bile povprečno od 4.25 do 5 din kg žive vage; krave za klobasarje pa so bile 2.50-3.75 din kg žive vage.

Telece in mladi junčki so bili od 4.75 do 5.50 din kilogram žive teže.

Teleta so bila povprečno po 6-7 din kg žive vage.

Svinje

Plemenske. V Mariboru so bili 5-6 tednov stari prašiči 90-110 din komad, 7-9 tednov po 115-140 din, 3-4 mesece stari 200-280 din, 5-7 mesecev 330-450 din, 1 kg žive teže pa 6-8 din. V Kranju so bili 7-8 tednov stari pujski 190-260 din komad.

Pršutarji so dosegli v Laškem 7.75 din kg žive teže, v Kranju pa 8-9 din.

Debele svinje. Prodajali so se samo prašiči špeharji, ki so skoraj povsod imeli isto ceno 8-9 din.

Živalski produkti

Meso in slanina. Govedina 10-12 din, pljuča 7-8 din, svinjsko meso s kostmi 12 din, brez kosti 14 din, slanina 13-14 din, suha slanina 22 din, svinjska mast 19 din kg. Meso kozliča 20 din kg.

Kože. Goveje 10 din, telečje 12 din, svinjske 7-8 din kg.

Volna neoprana 24 din, oprana 34 din kg.

Med. V Dol. Logatcu 16 din, v Laškem 18-20 din, v Crnomlju 14 din, v Kranju 22 din kg.

Mlečni proizvodi. Mleko 1.50-2 din, smetana 7.50-10 din liter, surovo maslo 26 din, čajno 28 do 32 din kg, domači sir 8-10 din. Jajce 0.40 do 0.70 din.

Zabji krmi kg 2.50 din.

Perutnina

Kokoš 20-30 din, par piščancev 25-65 din, gos 45 din, puran 45-60 din.

Vino

V okolici Crnomlja je navadno mešano vino pri vinogradnikih po 4 din liter, finejše sortirano vino pa po 5 din. V severni Dalmaciji se plačujejo bela in rdeča vina po 2.50-3.50 din liter. V Sibeniku so črna vina 3.30-3.50 din, opolo pa 3.60 do 3.90 din liter. Boljša vina stanejo v srednji Dalmaciji 4-5 din liter.

Žito in krma

Žito. Cene vagonskih dobav v Slavoniji in Vojvodini so sledeče: pšenice 152-154 din, rž 142 do 145 din, ječmen 160-162 din, jari 180-185, oves 157-160, koruza 96-97, sušena 106-108 dinarjev 100 kg. Fižol kg 2-3.50 din, krompir 0.80-1 din.

Krma. Seno 0.60-0.80 din, slama 0.30-0.45 dinarjev kilogram.

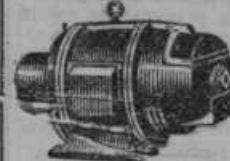
Razgovori z našimi naročniki

Lovski paznik prenizko ocenjuje lovsko škodo. F. Ho. Divjačina Vam dela veliko škodo. To škodo ocenjuje paznik lovskega upravičence, in sicer očitno mnogo prenizko. — Po zakonu o lovu rešuje zahteve po povračilu škode po lovu ali škode po divjačini do višine 1000 din odškodninske razsodišče, ki se osnuje pri občinah in sestoji iz predsednika, odnosno njegovega namestnika in dveh članov. Zahteve po povračilu škode nad 1000 din rešujejo redna sodišča. Predsednika odškodninskega razsodišča, kakor tudi njegovega namestnika postavlja za tri leta za eno ali več občin okrajno načelstvo po poprejšnjem zašlišanju občine in zveze lovskih društev. Za predsednika in namestnika se smejo postaviti samo nepristranske, neoporečne in pismene osebe, ki točno poznajo poljsko in gozdno gospodarstvo in lov. Oba morata opraviti prisego, da bosta svojo službo vršila vestno in nepristransko. Oškodovanec mora povračilo škode zahtevati pismeno ali ustno na zapisnik pri pristojni občini v teku osmih dni, odkar je izvedel za škodo, toda najkasneje v teku šestih mesecev, odkar je škoda nastala. Razen tega mora istočasno zaprositi za ocenitev škode. Vsaka stranka ima pravico, da radi izvedeniške izjave pred odškodninskimi razsodiščem pozove k razpravi na svoje stroške zemljedelske, gozdarske in lovške strokovnjake. Predsednik sodišča odredi razpravo na mestu samem in pozove oškodovanca in lovskega upravičenca, da k temu naroku odredita vsak svojega člana razsodišča. Ta član naj pobija napačno, odnosno prenizko ocenitev škode od strani cenilca, odnosno naj ugovarja prizadetost cenilca, ako je cenilec res paznik pri lovskem upravičencu. Za navedeno postopanje ni treba nikakega zastopstva po odvetniku. Kdor bi si odvetnika najel, bi ga moral sam plačati. Le ako bi oškodovanec iztoževal odškodnino v znesku preko 1000 din, bi moral odvetniške stroške plačati dotični, ki bi pravdo izgubil.

Tretji sin padel v vojni — pravica do invalidnine? J. M. Pravica do invalidnine ni odvisna od tega, ali imajo roditelji padlega sina še kaj živih sinov ali ne. Zato napravite prijavo pri invalidskem sodišču, ki se nahaja pri pristojnem okrožnem sodišču. Enemu roditelju pritiče 10% din invalidnine na leto. Siromašni roditelji pa prejemaajo tudi mesečno draginjeko doklado, ki znaša 30 din v Vašem kraju.

Nezakonska hčerka zahteva še nekaj dedščine. B. J. Prevzeli ste posestvo za 30.000 din, dve zakonski hčerki imata dobiti po 10.000 din, nezakonska pa je dobila pred 25 leti na račun 100 goldinarjev, ob izročitvi posestva pa še 2500 din. Pismeno je potrdila, da je s tem zadovoljna, sedaj pa zahteva kljub temu še nadaljnjih 1000 din. — Napram materi pristojna nezakonski hčerki enaka dedna pravica kakor zakonskim. Zato bi v danem primeru lahko zahtevala dopolnitev dednega deleža, ki znaša polovico zakonitega.

DOBAVLJA-POPRAVLJA

molore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
IVAN DASDA I SINOVI
Zagreb, Meturška 49

Sadje in zelenjava

Jabolka 4-8 din, suhe slive 8-12 din, cell orehi 10 din, luščeni 30 din kg. Čebula 3-4 din, česen 6-10 din, glava zelja 0.50-3 din, kg kislega zelja 3 din, kisle repe 2 din, glava karfijske 2-10 din, kg hrena 8-10 din, komad zelene 0.50 do 3 din, komad glavnote solate in endivije 0.50 do 2 din, kg pa 8-12 din, kg radiča 10 din.

Sejmi

30. marca v Turnišču (Prekmurje) živinski — 31. marca svinjski v Mariboru, živinski in kramarski (cvetni petek) v Braslovčah, Lembergu, Ormožu in Slov. Bistrici — 1. aprila svinjski v Brežicah, Trbovljah, Vidmu ob Savi — 3. aprila živinski in kramarski v Poljčanah, živinski v Zabuškovi nad Sevnico in v Murski Soboti — dne 4. aprila živinski v Podčetrčku, Ptujju in Dobrovniku (Prekmurje), svinjski v Ormožu — 5. aprila svinjski v Celju, Ptujju in Trbovljah.

Ako so le trije otroci, ima dobiti eno šestino zapuščine. Ko je dobila pred 25 leti 100 goldinarjev, je to predstavljalo vrednost približno ene dvanajstine posestva. Ker je nezakonska hčerka dobila še nadaljnjih 2500 din, kar je tudi ena dvanajstina vrednosti posestva, ji po navedenem ne bi pritikala nikaka dopolnitev nujnega deleža. Pri tem predpostavljamo, da čista vrednost posestva res ne znaša več kot 30.000 din.

Davščine od mline. A. Š. Imate mlin z dvema tečajema. Ako steji ta mlin ob potoku, ki presiha in zato mlin ne more delovati vse leto, marveč samo obdobjo, kadar pride voda, tedaj Vam ni treba plačati nikakega davka. Ako pa je voda stalna, morate plačati iz naslova pridobitne osem odstotkov čistega dohodka, ki ga imate od mline. Radi doklad se zviša ta odstotek na 10%. Kot čisti dohodek se navadno računa tretjino odmene za mletje. Ako meljete za trgovce in peke, se računa davek od vrednosti moke, in sicer morate plačati od zmlete koruzne moke 3% vrednosti, od rži, ajde in pšenice pa 4.25% vrednosti. — Zgradine Vam od mline ni treba plačati, ako ni v njem stanovanjskih prostorov, odnosno ako stanujejo v njih le Vaši kmetijski delavci.

Skrajšan rok tretjega, odnosno četrtega sina. K. M. Vaš prvi in drugi sin sta odslužila pri vojaki polni 18 mesečni rok, tretji sin je kot dijak odslužil 14 mesečni rok. Sedaj pride na vrsto četrtri sin in vprašate, ali ima pravico do skrajšanega roka. Četrtemu sinu pripada pravica do skrajšanega roka, ker je tretjemu sinu bil skrajšan rok priznan kot dijaku.

Služba paznika v koznilnici. A. F. O pogojih za sprejem v to službo smo pisali v Slov. gospodarju dne 9. februarja. Ali je trenutno kako mesto prosto, nam ni znano. Morda vložite prošnjo zaenkrat brez priloge.

Zamujeni obroki — dražba posestva — izguba zaščite. L. K. Kmet dotičnik izgubi zaščito, to je le ugodnost odplačevanja znižanega dolga v 12 letnih obrokih (znižanje glavnice in obresti ostane v veljavi), ako ne plača obroka (zadodča že enega) po njegovi zapadlosti ter potem, ko mu je upnik dal pismeno 15 dnevni dodatni rok. — Ako pri javni dražbi ni nobenega kupca, predlagajo zahtevajoči upnik lahko v teku enega meseca ponovno opravilo javne dražbe. Ako tudi tedaj ni nobenega kupca, se dražbeno postopanje ustavi za najmanj šest mesecev.

Slaba družba. J. K. Vaš polnoletni sin je zašel v dolgove; upniki mislijo, da boste Vi te dolgove poplačali. — Po zakonu niste dolžni plačevati dolgov svojega polnoletnega sina. — Le v primeru, ako bi bil Vaš sin pridobitno nesposoben ter bi mu kakat tretja oseba dajala nujno potrebno vzdrževalnino, bi bili Vi dolžni to vzdrževalnino dotični tretji osebi povrniti, ker je naravnost Vas izpolnila Vašo obvezo.